

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/153/2021
Identifikačné číslo spisu:	8215207776
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8215207776.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ J. B., bývajúceho v U. XX, 2/ N. B., bývajúcej v Y., D. XXXX/XX, zastúpení advokátom JUDr. Matúšom Hribom, so sídlom v Bardejove, Tehelná 46, proti žalovaným 1/ G. L., bývajúcim v Y., R. XXXX/XX, 2/ D. L., bývajúcej v Y., R. XXXX/XX, o zaplatenie primeranej zľavy z kúpnej ceny, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 1C/557/2015, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 8. septembra 2020 sp. zn. 19Co/4/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ a 2/ nemajú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 21. augusta 2019 č. k. 1C/557/2015-456 výrokom I. zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali zaplatenia sumy 10.000,- eur s 5,25 % ročným úrokom z omeškania od 11. februára 2014 do zaplatenia, titulom zodpovednosti za vady predmetu kúpy, ktorá pohľadávka predstavovala výšku uplatnenej zľavy z kúpnej ceny. Výrokom II. žalovaným priznal voči žalobcom spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Prvoinštančný súd po vykonanom dokazovaní a citujúc § 118 ods. 1, 2; § 119 ods. 1, 2; § 499; § 596; § 597 ods. 1, 2; § 599 ods. 1 Občianskeho zákonníka; § 2 ods. 1, 2 a 4; § 5 ods. 1 písm. a/ a c/ zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov zistil, že dňa 27. septembra 2013 žalobcovia 1/ a 2/ ako kupujúci a žalovaní 1/ a 2/ ako predávajúci uzavreli kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníctva nehnuteľností vedených na liste vlastníctva č. XXXX k. ú. Y. ako byt č. 1 na 1. poschodí bytového domu súp. č. XX stojaci na parcele XXX/X, vchod č. X a nebytový priestor - garáž č. X-XX na prízemí bytového domu, ako aj príslušných spoluvlastníckych podielov označeného bytu a nebytového priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu, ktoré k

nim prináležali. Za predaj uvedených nehnuteľností bola medzi stranami dohodnutá celková kúpna cena 30.000,- eur, ktorej zaplatenie sporné nebolo. Z čl. VII bodu. 3 predloženej zmluvy vyplýva prehlásenie oboch žalobcov, že si uvedené nehnuteľnosti prehliadli, ich stav poznajú z obhliadky a tieto v tomto stave kupujú a tiež prehlásenie oboch žalovaných, že im nie sú známe také závady a poškodenia predmetu kúpy, na ktoré by mali kupujúcich osobitne upozorniť.

1.2. Podľa prvoinštančného súdu predpokladom právneho posúdenia dôvodnosti uplatneného nároku bolo v danom prípade preukázanie vady označeného bytu, ktorá musela existovať už v čase jeho prevodu a predávajúci na jej výskyt kupujúcich neupozornili, pričom nie je podstatné, či išlo o vadu zjavnú alebo vadu skrytú. Vadou veci v zmysle ustálenej súdnej praxe sa rozumie neexistencia (nedostatok) takých vlastností alebo prejavov veci, ktoré sa u veci určitého druhu a veku všeobecne predpokladajú a v dôsledku ktorej je možnosť využitia veci podstatne znížená. Vadou žalovanými prevedeného bytu môže byť aj neexistencia (nedostatok) tepelno-izolačných vlastností obvodových múrov bytového domu, avšak takýto ich nedostatok súd posúdil v kontexte veku daného bytového domu. Predmetom prevodu bol byt v bytovom dome, ktorý bol projektovaný a stavebne realizovaný pred rokom 1979. V priebehu konania nebolo relevantne spochybnené, že by žalobcovia neboli oboznámení so skutočnosťou, že predmetom prevodu nie je byt v novostavbe bytového domu, ale o niekoľko desaťročí skôr postavený byt v bytovom dome realizovanom podľa jedného z typových projektov z obdobia realizovania štátnej bytovej politiky uplatňovanej v období druhej polovice 20. storočia, a že predmetom prevodu nebol ani byt po obnove bytového domu (t. j. v zateplenom bytovom dome). Z obsahu znaleckého posudku č. XX z 5. apríla 2019 vyplýva, že v období od r. 1964 do septembra 1979 v tom čase platná technická norma STN XX XXXX pre obvodový plášť obytných budov stanovovala normový tepelný odpor 0,56 m²K/W pri teplote vonkajšieho prostredia -18°C a -21°C. Súčasný hodnoty tepelných odporov stanovené technickou normou STN XX XXXX v znení jej neskorších novelizácií - teda v znení platnom od marca 2003 sú 6 až 10 násobne vyššie. Konštrukcia bytového domu bola v čase projektovania a výstavby z hľadiska tepelno-technického dostatočná a zodpovedala času jeho projektovania a realizácie. Výstavby bytového domu z plných pálených tehál, tak aj pri použití iných kusových stavív, hodnotil znalecký ústav ako lepšie než predpisovala vtedajšia technická norma (použitie dierovaných tehál v zložení obvodových múrov bytového domu vyplýva aj zo snímky č. 11 na str. 47 znaleckého posudku). Súd si uvedený odborný záver znaleckého ústavu, že tepelno-izolačné vlastnosti bytového domu v čase jeho výstavby zodpovedali technickým požiadavkám, osvojil. Poukázal aj na judikáтуру definujúcu vadu veci. (R 24/1990 sp. zn. 3Cz/59/88).

1.3. Súd prvej inštancie ďalej dôvodil, že za vady bytu/bytového domu nemožno považovať nedostatok tých tepelno-izolačných vlastností, ktorých dosiahnutie pri výstavbe vyžaduje STN XX XXXX v súčasnosti, ale len nedostatok tých tepelno-izolačných vlastností, ktoré boli pri výstavbe bytového domu vyžadované aj v čase výstavby platnými právnymi predpismi. Za obvyklé vlastnosti daného bytu možno považovať len také vlastnosti, ktoré boli obvyklé v čase výstavby tohto bytového domu, keďže pri tomto hodnotení je potrebné prihliadať aj na vek posudzovanej stavby. Samotná skutočnosť, že stavebno-technické vlastnosti posudzovaného bytu ako aj celého bytového domu môžu pri nízkych teplotách vonkajšieho prostredia viesť k vzniku takých podmienok, ktoré spôsobujú prítomnosť žalobcami namietaných nežiadúcich javov, akými je plesň na kritických miestach obvodových stien bytu (t. j. v miestach spojenia murovaných konštrukcií so železobetónovými konštrukciami, v kútoch stien, fabiónoch, osteniach okien a podobne) bez ďalšieho nepostačuje pre vyvodenie zodpovednosti z väd predanej veci v zmysle § 499 a § 597 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Bolo preukázané, že pri užívaní bytu blízkymi osobami žalobcov dochádza opakovane v zimnom období k vzniku pomerne rozsiahleho zaplesnenia stien na už kritických miestach. Nebolo však preukázané, že by tepelno-izolačné vlastnosti skúmaného bytu a bytového domu nedosahovali obvyklé vlastnosti bežne existujúce u stavieb bytových domov v tom čase postavených, a hlavne, že nezodpovedajú ani minimálnym technickým požiadavkám stanoveným technickými normami v čase výstavby predmetného bytového domu.

1.4. Podľa súdu prvej inštancie vykonaným dokazovaním nebolo preukázané ani to, že by vlhkosť v byte mala iný charakter a pôvod než interiérový. Tvrdenie o navlhnutí základov domu zemnou vlhkosťou vychádzajúce zo správy z termovízneho merania zo 7. marca 2015 nemožno dávať do príčinnej súvislosti so vznikom plesní v predmetnom byte, pretože ten sa nachádza na 1. poschodí bytového domu, pod ktorým je nadzemné prízemie (resp. suterén), kde obdobné prejavy neboli ani tvrdené a ani preukazované. S poukazom na odborné poznatky vyplývajúce zo znaleckého dokazovania uviedol, že

vznik plesní na obvodových múroch bytu ako prejavov nežiadúcich tepelno-izolačných vlastností bytového domu a najmä ich rozsah, v podstatnej miere závisí aj od režimu (spôsobu) užívania bytu, teda od spôsobu a intenzity sušenia prádla, varenia a iných domácich činností, ako aj intenzity vetrania obytných priestorov (a s tým súvisiacej tesnosti okien inštalovaných v byte), ako aj od počtu osôb, ktoré sa v ňom sústavne zdržiavajú. Po prevode bytu na žalobcov, po ktorom ich blízke osoby (v počte šiestich, resp. siedmich osôb) začali v predmetnom byte reálne bývať, bol v byte zmenený spôsob vykurovania, boli inštalované plastové podlahy, došlo k výmene okien za plastové, ktoré sa vyznačujú menej intenzívnym prepúšťaním vzduchu, čo žalobcami nebolo účinne do skončenia dokazovania popreté, teda žalobcami boli vykonané zmeny v byte, ktoré nepochybne majú vplyv na dynamiku tepelno-vlhkostnej klímy vnútorného prostredia bytu. Zmena týchto užívacích pomerov bytu ovplyvňuje fyzikálnu rovnováhu parametrov vnútorného prostredia bytu tým spôsobom, že tepelno-technické vlastnosti stavby, ktoré sú vzhľadom na čas vzniku, resp. jej vek menej odolné na zmeny teplotno-vlhkostnej mikroklimy vnútorného a vonkajšieho prostredia, môžu viesť k vzniku žalobcami popisovaných nežiaducich javov. Napriek rozsiahlosti vykonaného dokazovania žalobcovia nepreukázali, že by k vzniku plesní v rozsahu, ktorý popisovali po začatí užívania bytu osobami im blízkymi, dochádzalo aj v čase užívania bytu žalovanými, resp. ich predchodcami a že by ich na tento prejav nedostatku tepelno-izolačných vlastností bytu žalovaní úmyselne neupozornili. Prítomnosť plesní v tomto konkrétnom byte v čase jeho užívania žalovanými nedosvedčili. Zo strany žalobcov neboli preukázané ani podmienky pre vyvodenie zodpovednosti z väd bytu v zmysle § 596 Občianskeho zákonníka.

1.5. Žalobcovia tak vo svojej podstate neunesli dôkazné bremeno preukázania podmienok dôvodnosti uplatneného nároku, čo je ich základnou procesnou povinnosťou. Súd splnenie tejto ich povinnosti nemôže nahrádzať vlastnou aktivitou. Na základe vykonaného dokazovania nebolo možné ani dospieť k záveru, že prevedený byt nemožno použiť podľa účelu a povahy zmluvy (§ 499 Občianskeho zákonníka), pretože nebolo preukázané, že by v čase plnenia (t. j. uzavretia prevodnej zmluvy) nebolo možné byt užívať, neboli zaznamenané ani žiadne viditeľné stopy po plesniach. Z predloženého stanoviska Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Bardejov z 9. januára 2014 nevyplyva zákaz užívania bytu, ale len konštatovanie o rozpore prítomností plesní na obvodových stenách bytu s § 2 ods. 11 SR č. 259/2008 Z. z. so stavom ku dňu vykonania kontroly, kedy bol byt v užívaní žalobcov takmer 4 mesiace a zo strany blízkych príbuzných žalobcov došlo k zmene pomerov pri spôsobe jeho užívania, ako aj k realizácii zmien spôsobu vykurovania a vybavenia bytu. Žiaden právny predpis nezakazuje užívanie takých bytov v bytových domoch, ktorých tepelno-izolačné vlastnosti nezodpovedajú technickým normám platným v súčasnosti, ale len technickým požiadavkám platným v čase ich výstavby, preto nemožno dospieť k záveru, že prevedený byt nie je možné použiť podľa účelu a povahy zmluvy, t. j. na bývanie. Žalobcovia v konaní nepreukázali ani neadekvátnosť ceny bytu stavu predmetu kúpy a preto ani v prípade záveru o existencii väd bytu, za ktoré by žalovaní zodpovedali, v konaní neboli zo strany žalobcov preukázané podmienky dôvodnosti žalobou uplatneného nároku na primeranú zľavu 10.000,- eur z dohodnutej kúpnej ceny 30.000,- eur (teda vo výške 1/3-iny z kúpnej ceny), ktorá okrem ceny za byt zahrňovala aj odplatu za garáž, vo vzťahu ku ktorej žiadny dôvod pre uplatnenie primeranej zľavy v konaní nebol ani len tvrdný (analogicky rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/87/2017 z 28.5.2018). Žalovaní dôvodne namietali, že výška žalobou uplatnenej zľavy z kúpnej ceny v konaní nebola preukázaná a bola vygenerovaná náhodne. Z uvedených dôvodov bolo súdom prvej inštancie skonštatované, že neboli preukázané zákonom prezumované podmienky, na základe ktorých by bolo možné priznať primeranú zľavu z kúpnej ceny, a tak žalobe, čo aj len z časti, vyhovieť. Preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

1.6. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie § 255 ods. 1; § 257 a § 262 ods. 1 CSP. Žalovaným, ktorí boli plne procesne úspešní, priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v 1. a 2. rade, a to v rozsahu 100 % od spoločne a nerozdielne zaviazaných žalobcov. U žalobcov nevzhliadol existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by nárok na náhradu trov konania žalovaným bolo nedôvodné priznať. Takéto okolnosti neboli ani stranami sporu tvrdené, ani preukazované.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov rozsudkom z 8. septembra 2020 sp. zn. 19Co/4/2020 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalovaným priznal voči spoločne a nerozdielne zaviazaným žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania tiež zastal názor, že neboli splnené a preukázané podmienky na priznanie nároku žalobcov na zľavu vo výške 10.000,- eur v súvislosti s vytýkanými vadami bytu, ktorý kúpili od žalovaných. V konaní nebolo podľa súdu preukázané, aby v čase kúpi bytu byt trpel vytýkanými vadami, t. j. aby sa v byte nachádzali plesne. Žalovaní preto nemali povinnosť žalobcov upozorniť na žiadne teraz vytýkané vady, ktoré v čase kúpi a predaja bytu sa v byte nevyskytovali. Nebolo možné plesnenie stien bytu, ktoré sa objavilo v značnom časovom odstupe po jeho kúpe považovať ani za skrytú vadu existujúcu v čase kúpi bytu. Správne súd prvej inštancie konštatuje, že nebolo preukázané, aby vlhkosť v byte mala iný charakter a pôvod než interiérový. Rovnako správne bolo vyhodnotené, že v čase kúpi bytu žalobcovia boli uzrozumení s vekom obytného bloku a s jeho stavom, v ktorom sa predmetný byt nachádza. Veľmi významnou skutočnosťou, ktorú správne vyhodnotil súd prvej inštancie v danej veci bolo to, ako byt po jeho kúpe bol užívaný upravovaný a ako a koľkými osobami bol obývaný. Už skutočnosť, že v byte po jeho kúpe boli vymenené okná za plastové okná, boli vymenené podlahy, bol zmenený spôsob vykurovania a tento byt užívalo až 6 - 7 osôb, čo všetko nepochybne malo veľký význam pri jeho tepelno-vlhkostnej mikroklimě a vzniku vlhkosti a tým aj plesní.

2.2. Nedôvodnou podľa odvolacieho súdu bola aj odvolacia námietka týkajúca sa konštatovania, že znalecký posudok bol vyhotovený inak, nie na základe uznesenia Okresného súdu Bardejov, čo vyplýva z rozhodnutia č. k. 1C/555/2015-302 zo dňa 17. decembra 2018 v spojení s opravným uznesením č. k. 1C/557/2015-312 zo dňa 17. januára 2019. Z uvedených uznesení vyplýva, že súd prvej inštancie ustanovil do konania na vypracovanie znaleckého posudku znalca Technickú univerzitu v Košiciach, Vysokoškolská 4, Košice, ktorému uložil vypracovať znalecký posudok na konkrétne položené otázky. Ak znalec vo svojom posudku uviedol, že v dôsledku nedostatkov predmetný dom nevyhovuje používaniu v zimnom období, samo o sebe to nie je možné vykladať tak, že nárok žalobcov v danej veci bol oprávnený. Ak súd prvej inštancie pri rozhodovaní vzal do úvahy prehlásenia X. a G. H., týkajúce sa vnútornej teploty, kúrenia, sušenia prádla a pod., ktoré malo byť v rozpore so svedeckými výpoveďami D. a Z. B., odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie vyhodnotil uvedené prehlásenia podporne, lebo pre základ svojho rozhodnutia vzal výsledky znaleckého dokazovania. V konaní totiž z dokazovania nevyplývalo, aby vady vytýkané žalobcami boli skrytými vadami v čase kúpi bytu. Aj podľa odvolacieho súdu uplatnená zľava 10.000,- eur z kúpnej ceny 30.000,- eur predstavuje veľmi vysokú sumu, a to až 1/3, pričom za situácie, že v konaní neboli preukázané podmienky na uplatnenie si akejkolvek zľavy, nebolo nutné ani posudzovať výšku tejto zľavy.

2.3. Odvolací súd tiež uviedol, že je všeobecne známe, že ak v byte žije viacero osôb (v danom 4-izbovom 6 - 7 osôb), pri zrealizovaní výmeny okien za plastové, kedy dochádza k podstatne menšiemu úniku či už tepla alebo vlhkosti pri nedostatočnom vetraní, môže a zrejme došlo k vzniku plesní v byte, nielen teraz už nedostatočnou tepelnoizolačnou úpravou celého obytného bloku, no v čase jeho výstavby dostatočnou, zodpovedajúcou vtedajším predpisom, ale predovšetkým tepelno-vlhkostnou klímou prostredia bytu. Za daného stavu žalovaní nemôžu zodpovedať za takto vzniknutú situáciu.

2.4. Keďže odvolatelia v odvolaní namietali aj nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie, odvolací súd zaujal stanovisko, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny, t. j. náležitý právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. O nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie v predmetnom konaní však nedošlo. Súd prvej inštancie správne aplikoval príslušné právne predpisy na zistený skutkový stav, vec správne právne posúdil, a to na základe zisteného skutkového stavu tvrdeného a preukazovaného, resp. popieraného stranami sporu.

2.5. Súd prvej inštancie správne rozhodol aj o trovách konania, keď v konaní úspešným žalovaným v plnom rozsahu priznal voči neúspešným žalobcom nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol postupom podľa § 396 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešným žalovaným priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešným žalobcom.

3. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podali dovolanie žalobcovia 1/, 2/. Toto odôvodnili § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil

spolu s rozsudkom súdu prvej inštalácie a vec vrátil prvoinštalčnému súdu na ďalšie konanie.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP žalobcovia namietali porušenie procesných ustanovení o dokazovaní a základných princípov CSP. Po citácii ustanovení § 187 ods. 1, § 191 ods. 1 a § 220 ods. 2 CSP uviedli, že súdu navrhli výsluch svedkov, o ktorých mali vedomosť, že v byte boli, resp. poznali bytový dom ako celok, pričom z týchto vypovedali len dvaja svedkovia. V tomto smere navrhli vypočúť aj dlhodobú nájomníčku bytu a ďalších susedov, napr. i vlastníka bytu susediacej bytovky, ktorí mali vypovedať o vlastnostiach pred zateplením a po ňom. Súdu bola predložená aj termovízna správa, z ktorej plynie aké vážne sú tepelné mosty a úniky. Rovnako stav preveroval štátny orgán a RÚVZ (tzv. hygiena), ktorý podal písomnú správu. Bola predložená fotodokumentácia zaplesnenia bytu. Ďalšími dôkazmi bolo ocenenie zateplovacích prác renomovanou firmou v danom obore za účelom preukázania výšky zľavy. O týchto dôkazoch sa súd v odôvodnení takmer nezmiňuje a jediným dôkazom bol znalecký posudok spracovaný na základe rozhodnutia súdu, ktorý považujú za zaujatý, pretože bol vypracovaný tým istým znalcom, ktorý vypracoval i znalecký posudok predložený. Tento znalecký posudok bol navyše vyhodnocovaný ako dôkaz len v tej časti, ktorá korešpondovala s úvahou súdu, ktorý súd sa nevysporiadal s tou jeho časťou, ktorá absolútne popiera ich tvrdenia, ako napr. v odvolaní bolo uvedené, že dom nevyhovuje používaniu v zimnom období. Dovolatelia tiež namietali, že odvolací súd sa len stotožnil s konaním prvoinštalčného súdu a zamenil hodnotenie dôkazov s reakciou na argumenty strán, čo nekorešponduje s daným prípadom. Žalobcovia ďalej po citácii čl. 15, čl. 6 ods. 1 a čl. 8 CSP argumentovali, že v konaní predkladali zákonné dôkazy, ktoré podporovali ich tvrdenia, že plesne vznikali z dôvodu skrytých väd, nie na základe opakovanej nesprávnej domnienky ich zavinenia, nakoľko 4- izbový byt musí byť dimenzovaný na bývanie viacerých osôb a to, že predtým v ňom žilo menej osôb neznamená, že byt netrpel vadou, ale len to, že sa vada mohla neprejavíť, resp., že sa aj prejavila, len o nej žalovaní nevedeli.

3.2. V súvislosti s § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalobcovia konkrétne neuviedli žiadnu právnu otázku, pri riešení ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej praxe dovolacieho súdu. V dovolaní konštatovali, že súd sa snažil navodiť dojem, že rozhoduje v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu (napr. používa rozhodnutie R 24/1990 a rozhodnutie sp. zn. 3Cz/58/88 a ďalšie), v skutočnosti sa od nej odkláňa. Následne poukázali na rozhodnutie R 24/1990 s tvrdením, že súd sa od neho odklonil, ak konštatoval, že ak 4 izbový byt nemal plesne pri obývaní dvoma osobami, tak je potrebné túto vlastnosť ustáliť ako náležitú a plesne pri využívaní očakávaným vyšším počtom osôb nie je znížením jeho vlastnosti ale nedostatkom zapríčineným kupujúcim, ktorý nemal právo očakávať, že môže v byte bývať viac osôb ako dovtedy. Toto je podľa dovolateľov skutkový aj právny nezmysel. Z obsahu rozhodnutia je tak zrejmé, že za požadovanú vlastnosť bytu považuje len spôsob užívania, aký bol pred predajom bytu. Súlad budovy s technickými normami 70 - tých rokov zistiteľný len odborným skúmaním vymenil súd za legitímne očakávanie kupujúceho, že veľký 4 - izbový byt môže bez ujmy na zdraví užívať normálnym bežným prevádzkovým spôsobom 5-6 osôb. Skrytú vadu bytu nevidia v tom, že bytový dom bol postavený podľa aktuálne nevyhovujúcich noriem ale v tom, že byt bol nevyhovujúci pre väčšiu rodinu vždy, len to predávajúci nemuseli vedieť pre jeho poddimenzované užívanie. Preto predpokladaná vlastnosť nemôže byť závislá od odborného posúdenia ako to prekvalifikoval súd vo svojom rozhodnutí, ale musí vychádzať z obvyklého rozumného očakávania priemerného kupujúceho. Súd im tak berie právo rozumného očakávania a zameŕňa ho na odborné a znalecké zisťovania, ktoré pri uzatváraní zmlúv od strán nemôže byť požadované. Je absolútne pri rozhodovaní najvyšších súdnych autorít ustálené, že skrytá vada je vada, ktorá práve vyjde najavo, až v časovom odstupe po tom, čo došlo k prevodu vlastníckeho práva k veci, preto takáto konštatácia odvolacieho súdu je absolútne neprijateľná. Ak 4 izbový byt je obývatelným len dvoma osobami, aby sa vada neprejavila, tak takáto vlastnosť podstatne znižuje možnosť využitia prevádzanej veci ako to stanovuje R 24/1990 a ďalšie obdobné rozhodnutia. Preto dovolací súd musí vziať svoje stabilne prijímané premisy a posilniť výklad tak, aby sa súdy nižšieho stupňa nemohli od nich odkláňať takýmto nesprávnym výkladom, pri ktorom za všeobecne predpokladanú vlastnosť skryjú odborné závery komplikovaných meraní a výpočtov. Kupujúci musí mať právo predpokladať bežnú obvyklú prevádzku, ako aj údržbu kupovanej veci bez toho, aby mal obavy z neuplatniteľnosti väd preto, že predpokladanou vlastnosťou môže byť až vedecký záver.

3.3. Žalobcovia v dovolaní podali i návrh na odklad právoplatnosti napadnutého rozsudku. Tento návrh odôvodnili tým, že inak bude súdom prvej inštalácie vydané uznesenie o výške trov konania, ktoré budú povinní žalovaným zaplatiť.

4. Žalovaní sa k doručenému dovolaniu písomne nevyjadrili.

5. Pokiaľ ide o návrh žalobcov na odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre takéto rozhodnutie (§ 444 ods. 2 CSP) a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné uznesenie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že spoločné dovolanie žalobcov 1/ a 2/ treba odmietnuť.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok (nie „ďalšie odvolanie“) a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 7Cdo/312/2018, 8Cdo/67/2017).

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprisnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (pozri napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

10. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t.j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

11. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (pozri napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/206/2016, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/158/2017, 7Cdo/312/2018, 8Cdo/99/2017).

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

12. Dovolatelia najskôr uviedli, že prípustnosť ich dovolania vyplýva z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľmi namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne uplatnenými námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie (II. ÚS 76/07).

15. Žalobcovia vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP v podstate tým, že súdy nesprávne a neúplne zistili skutkový stav, nevykonali všetky nimi navrhnuté dôkazy, vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili a tak dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam. V súvislosti s tým namietali i nedostatočné odôvodnenie napadnutého odvolacieho rozhodnutia súvisiace predovšetkým s procesom vykonávaného dokazovania.

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu v prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

17. Z doterajšej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu vyplýva, že nevykonanie niektorého z navrhovaných dôkazov bez ďalších relevantných skutočností nezakladá tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu. Súd totiž nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie strán sporu. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky stranou sporu navrhnuté dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, lebo týmto postupom súd neporušil právo strany sporu (v tomto prípade žalobcov) na spravodlivý proces.

17.1. Dovolatelia de facto namietali nevypočutie všetkých nimi navrhovaných svedkov, pričom išlo o svedkov, o ktorých mali vedomosť, že v byte boli, resp. poznali bytový dom ako celok. Ako dôkaz predložili súdu aj termovízu správu, z ktorej plynú aké vážne sú tepelné mosty a úniky. Stav bytu

preveroval i štátny orgán a to RÚVZ (tzv. hygiena), ktorý podal písomnú správu. Súdu bola predložená i fotodokumentácia zaplesnenia bytu, ako i ocenenie zateplovacích prác renomovanou firmou v danom obore za účelom preukázania výšky zľavy. O týchto dôkazoch sa súd podľa dovolateľov takmer nezmieňuje a jediným dôkazom, z ktorého súd vychádzal bol znalecký posudok spracovaný na základe rozhodnutia súdu, ktorý považujú za zaujatý, pretože bol vypracovaný tým istým znalcom, ktorý vypracoval i znalecký posudok predložený. V súvislosti s týmto namietaním ale (potom už i bez potreby zaoberania sa ďalším) nemohol dovolací súd nebrať do úvahy, že uvedené dôvody zmätočnosti neboli dovolateľmi použité v ich odvolaní. V odvolaní v danom kontexte žalobcovia namietali len nevykonanie dokazovania doplnením znaleckého posudku o určenie nákladov potrebných na odstránenie väd za účelom určenia primeranosti zľavy z kúpnej ceny a vyjadrili nesúhlas so závermi posudku, z ktorých súd vychádzal (k tomu ale pozri bod 18).

17.2. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejme), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

17.3. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelým (*vigilantibus iura scripta sunt*). Ak potom dovolatelia dané námietky (bod 17.1), zakladajúce prípustnosť a dôvodnosť dovolania, neuplatnili v odvolacom konaní - hoci im boli známe - v rámci ochrany svojich práv, nemôže ich dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a *contrario*), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť.

17.4. Z uvedeného možno urobiť záver, že dovolatelia môžu urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnili v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohli, a tak poskytlí príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

17.5. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

17.6. Nevykonanie žalobcami (dovolateľmi) navrhovaného dokazovania ako i namietanie zaujatosti znaleckého posudku preto nemožno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (pozri 4Cdo/100/2018).

18. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania je aj dovolacia námietka žalovaných týkajúca sa prípadného nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktorú tiež bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie, (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000) ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1.

júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli, preto ich treba považovať za naďalej aktuálne.

18.1. Dovolací súd zdôrazňuje, že v otázke spôsobu hodnotenia dôkazu znaleckým posudkom nie sú v súdnej praxi pochybnosti o tom, že vo všeobecnosti platí, že súd musí okrem iného preskúmať, či znalec splnil úlohu, ktorá mu bola vymedzená; ak zistí súd, že znalec túto úlohu nespĺnil vôbec alebo nedostatočným spôsobom, alebo ak má súd pochybnosti o pravdivosti znaleckého posudku, nemôže ho nahradiť vlastným názorom, ale musí znalcovi uložiť, aby podal vysvetlenie, posudok doplnil alebo inak odstránil jeho nedostatky, prípadne aby vypracoval nový posudok, alebo musí ustanoviť iného znalca, aby znovu posúdil a vyjadril sa aj k správnosti už podaného posudku; hodnotenie dôkazu znaleckým posudkom teda spočíva v posúdení, či závery posudku sú náležite odôvodnené, či sú podložené obsahom nálezu, či sa prihliadlo na všetky skutočnosti, s ktorými sa bolo treba vysporiadať, a či odôvodnenie znaleckého posudku zodpovedá pravidlám logického myslenia; súd však nemôže skúmať vecnú správnosť odborných záverov znaleckého posudku, pretože k tomu sudcovia nemajú odborné znalosti alebo ich nemajú v takej miere, aby mohli toto preskúmanie zodpovedne urobiť (k tomu porov. napr. uznesenie pléna bývalého Najvyššieho súdu ČSR z 23. 12. 1980, Pls. 3/80, uverejnené pod č. 1 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, roč. 1981).

18.2. O správnosti a logickosti záveru znaleckého posudku odvolací súd nepochyboval, a v spojení s rozsudkom prvoinštančného súdu, s ktorého závermi sa stotožnil, sa s námietkami žalobcov vo vzťahu k znaleckému posudku (ako i vo vzťahu k ostatným relevantným dôkazom) vysporiadal (bod 25 až 28 odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu, v spojení s bodom 20 a 22 odôvodnenia napadnutého rozsudku).

18.3. Preto ani namietanie nesprávneho vyhodnotenia znaleckého posudku ako i ostatných žalobcami predložených dôkazov nemohlo pred dovolacím súdom obstáť.

19. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolací súd nedisponuje oprávnením dokazovať hmotnoprávne skutky, na to slúži nachádzacie (základné) konanie a konanie na odvolacom súde. Predmetom dokazovania pred dovolacím súdom sú napr. včasnosť a prípustnosť dovolania; skutkový stav a výsledky dokazovania spred nižších súdov sa nemôžu pred dovolacím súdom meniť (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, pri § 442). Dovolací súd bol preto viazaný zisteniami súdov nižších inštancií ohľadom rozhodných skutočností týkajúcich sa stavu prevádzaného bytu.

19.1. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak tieto vady v prejednávanej veci nezistil. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal s odvolacími námietkami týkajúcimi sa namietaných nesprávnych skutkových zistení, pokiaľ žalobcovia navrhovali dokazovanie doplnením znaleckého posudku za účelom určenia primeranosti zľavy z kúpnej ceny, takéto dokazovanie pri závere súdu, že namietané vady bytu žalobcovia nepreukázali (t. j. nepreukázali základ uplatneného nároku zo zodpovednosti za vady predanej veci), sa stalo bezpredmetným.

20. K námietke nepreskúmateľnosti najvyšší súd uvádza, že v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo

k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa p o obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolatelia preto nedôvodne argumentovali, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné). Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

21. V nadväznosti na vyššie uvedené dovolací súd pripomína konštatovanie ústavného súdu uvedené v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 61/2019, v zmysle ktorého aj v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje nová procesná úprava účinná od 1. júla 2016, je opodstatnený názor, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Nejde totiž o nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Majúc na zreteli vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu nedisponuje vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a teda prípustnosť dovolania žalobcov z tohto ustanovenia nemožno vyvodiť.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP

23. Žalobcovia prípustnosť dovolania vyvodzujú aj z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

23.1. Žalobcovia v súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP konkrétne neuviedli žiadnu právnu otázku pri riešení ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej praxe odvolacieho súdu, ani žiadne rozhodnutie odvolacieho súdu od ktorého sa mal odvolací súd odkloniť. Dovolatelia len prasto namietali, že súd sa snažil navodiť dojem, že rozhoduje v súlade s rozhodovacou praxou odvolacieho súdu (napr. používa rozhodnutie R 24/1990 a rozhodnutie sp. zn. 3Cz/58/88 a ďalšie), v skutočnosti sa od nej odkláňa. Ďalej už iba vo všeobecnosti polemizovali s právnymi závermi nižších súdov, z ktorého je možné vyvodiť len ich nespokojnosť s rozhodnutiami súdov, polemiku s ďalšími názormi vyslovenými nižšími súdmi, formulovanie vlastných skutkových zistení, či kritiku hodnotenia vykonaných dôkazov.

23.2. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 421 CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

23.3. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, mali dovolatelia konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľov s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

23.4. Pokiaľ dovolatelia v dovolaní nevymedzili právnu otázku a neoznačili ustálenú súdnu prax

dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa ich názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mali dovolatelia na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str.1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, sp. zn. 3Cdo/28/2017).

24. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalobcov odmietol z časti podľa § 447 písm. c/ CSP z dôvodu jeho neprípustnosti a z časti podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.